

Buda 1686-os felszabadításáról, a vasvári, a karlócai és a pozseraváci békéről kiadott emlékérmek.

A második teremben a 18. század második felétől a 19. század végéig készült térképek és eszközök láthatók. Különösen mutatósak a *De l'Isle – Dezauché*-féle földrajzi atlasz, *Crome* erőforrástérképe, *Reilly*, *Schmidt* és *Stieler* térképei. Itt már magyar térképészek művei is szembe ötlenek, *Görög Demeteré*, *Kerekes Sámuelé*, *Budai Ézsaiásé*, *Dóczy Józsefé*, *Karacs Ferencé* és *Greipel Edvardé*. Megszemléltethetünk több eszközt is: dioptrás szintező műszert, orsójáratú és más órát, napórákat, irányzó vonalzót, pantográfot, oktánst, szextánst, szög- és koordináta-felrakót, iránytűt, kompaszt, dél kijelölő prizmat. Mindezeket jól körítik az érmek, így az Oroszországgal kötött 1749-es szerződésre, a tescheni, compoformioi, pozsonyi, párizsi békekötésre és a waterlooi csata emlékére kiadottak.

A harmadik terem a legújabb kor, a 20. század térképei és eszközei legjobbjaival ismertet meg bennünket. Megjelennek az igen különböző témájú térképek, közöttük *Andree* atlaszának etnikai térképei, *Bartholomew* világkereskedelmi atlaszának gyűjteménye (1907), *Freissler* közlekedési térképe (1931), *Anderle* rádiótérképe (1926), a Kartográfiai Vállalat éghajlati atlaszai (1970), valamint szatirikus-humoros ábrázolásúak is (*Rose*, *Varga*, *Emanuel* alkotásai). Az eszközök között találunk légnyomás-mérőtől kezdve a GPS műholdas helymeghatározó berendezésig többfélélt. Színesíti a kiállítást a képeslapok és a hanglemezek bemutatása. Emlékérmeket láthatunk: a greenwichi meridián bevezetésének évfordulójáról, a Felvidék, Erdély visszatéréséről, Budapest elfoglalásáról stb.

A látogató úgy távozhat erről a kiállításról, hogy a részletek szépsége, a térképek szellemisége és a tartalom bősége maradandó élményt jelent számára.

A kiállított térképek és tárgyak leírása és a megnyitón készült fényképek (készítette a Széchényi Könyvtár fotósa) megtekinthetők az alábbi címen:

<http://lazarus.elte.hu/hun/tantort/2004/oszk/euro-pa.htm>

*

A kiállítás 2004. december 23-ig hetente keddtől szombatig 10–18 óra között tekinthető meg az OSZK budavári épületében. Aki bővebb ismereteket akar szerezni, az ugyanitt megvásárolhatja a kiállított térképek díszalbumát, melynek címe: *Európa térképei 1520–2004*, szerzője *Plihál Katalin* és *Hapák József*.

Karsay Ferenc–Verebiné Fehér Katalin

SZAKMÉRNÖKÖK ZÁRÓVIZSGÁJA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Főiskolai Karán 2004. november 5–6-án tartottuk meg a földügyi informatikus továbbképzés keretében a szakmérnök jelöltek záróvizsgáját. A két szakirányban összesen 13 hallgató adott számot a kétéves tanulmányok eredményéről. A térinformatika szakirányon 12 fő, míg a földmérési szakirányon 1 fő végzett.

A záróvizsga két napja során előbb a beadott szakdolgozataikat védték meg a hallgatók. A Záróvizsga Bizottság elnöke *prof. dr. Márkus Béla* egyetemi tanár, a GEO főigazgatója, tagjai *dr. Busics György* főiskolai docens, *dr. Szepes András* főiskolai docens, főigazgató-helyettes, *dr. Végső Ferenc* főiskolai docens és *dr. Vincze László* tanszékvezető, főiskolai docens

Hárman a záróvizsga bizottságból: *dr. Végső Ferenc* főiskolai docens, *dr. Márkus Béla* főigazgató és *dr. Szepes András* főigazgató-helyettes

A védés Interneten is követhető volt

voltak. A védés során a bizottság külső tagja volt *prof. dr. Josef Strobl*, a Salzburgi Egyetem tanára, aki internetes kapcsolat révén követte az eseményeket, illetve tette fel kérdéseit, és ezzel hitelesítette az European Masters of GI Sciences (EMGISc) követelmények teljesítését *Márfai Tibor* és *Móricz Norbert* esetében, akik angol nyelvű részképzésen is megmérették magukat.

Az elkészült és megvédett szakdolgozatok a térinformatika szakirányon:

Név	Téma	Konzulens
Batáry Regina	Regionális Térinformatikai Rendszer projekt terve	Csabina Zoltán
Binszki István	DAT adatbázis készítés digitális ortofoto alapján	dr. Vincze László
Csics György	Tervezési alaptérkép kiegészítése térinformatikai módszerrel	dr. Szepes András–Szuhanyik János
Galler Szilárd	Adatgyűjtési technológiák DAT készítéséhez	dr. Vincze László
Gazsó Márta	Területhasználati igények támogatása térinformatikai módszerrel	dr. Szepes András–Németh András
Gergelyné Katona Erika	Építésigazgatás térinformatikai környezetben	dr. Végső Ferenc
Ilyas Norbert	Műszaki nyilvántartási adatok térinformatikai elemzésének felhasználási lehetőségei a MATÁV Rt.-nél	dr. Szepesné Stiftinger Mária
Jagicza Attila	Infraszínes légifelvétel elemzése erdőterületeken	dr. Engler Péter
Kun Timea	Szabályozási terv kiegészítése térinformatikai módszerrel	dr. Szepes András
Magyarai Gábor	Turisztikai információs rendszer vízi túrázóknak a Felső-Tisza vidékén	dr. Szepes András
Márfai Tibor	Természetvédelmi célú térinformatikai rendszer megtervezése /A GIS design in the nature conservation./	dr. Márkus Béla–Kádár István– Takács András Attila
Móricz Norbert	Magyarország természetes növénytakarójának modellezése térinformatikai módszerekkel földmérési szakirányon	dr. Márkus Béla
Herczeg Ferenc	Az 1:10000 digitális topográfiai térkép és a digitális kataszter kapcsolata	dr. Szepes András

A védést követő napon került sor a záróvizsga szóbeli részére, melyen hallgatónk eredményesen szerepeltek, négyen kitüntetéses oklevelet szereztek.

Az oklevelek átadásának külön színfoltja volt, az elmúlt évben végzett UNIGIS szakmérnököknek a Transcript of Study igazolások, illetve két diáknak – Bereczki Katalinnak és Mikus Dezsőnek – az EMGISc (A térinformatika európai mestere) oklevelek átadása.

Igen tanulságos volt az oklevelek kiosztását követő állófogadás, melyen a két végzős évfolyam beszámolt élményeiről, illetve az itt tanultak időközben már hasznosult eredményeiről.

Minden végzett szakmérnökünknek gratulálunk, és eredményes munkát kívánunk!

Dr. Szepes András (főigazgató-helyettes)
Dr. Szepesné Stiftinger Mária (szakfelelős)

A MÁSODIK KATONAI FELMÉRÉS PEST-BUDAI SZELVÉNYÉNEK FEDVÉNY-EGYSÉGESÍTÉSE

A Habsburg Monarchia második katonai felmérésének (Jankó, 2001) szelvényei egyre növekvő érdeklődést váltanak ki a tudományos kutatók között. Történészek, biológusok, környezetvédők, városfejlesztők és más szakmák képviselői használják e térképeket a korabeli, XIX. század közepi épített és természeti környezet felmérésére.

A térképszelvényeknek az eredeti, bécsi sorozattal megegyező minőségű, színes másolatai a Hadtörténeti Intézet Térképtárában (Budapest I., Kapisztrán tér 2–4.) található meg, és félfogadási időben (hétfőtől csütörtökig 9–15 óra között) megtekinthetők, illetve azokról másolatok rendelhetők. A szelvények közül évek óta a legkeresettebb a főváros központját tartalmazó, 50/32 (Section 50, Colonne XXXII) lap. Sajnos ez a szelvény a Térképtárban nincs meg egységesített formában; a két külön lapra nyomtatott térkép egyik fedvénye fekete-fehérben a sík- és névrajzot tartalmazza, míg különálló, színes lap mutatja be a terepfedzeti elemeket, illetve vöröses árnyalattal megismétli a síkraiz egyes elemeit is. A két külön lap „egyesítése” a másolás során nem történt meg, azonban a modern térinformatikai és képfeldolgozási eljárások lehetővé teszik a pest-budai szelvény digitális egységesítését. Így módon ez a szelvény is minden térképi elemet együtt tartalmazó, a második felmérés legtöbb szelvényéhez hasonló térképpé tehető.

E cél eléréséhez a szelvény két fedvényéből 150 dpi felbontású digitális, raszteres képet készítettünk, az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Tanszékének A0-s szkennert felhasználva. A fedvények közül a színes látszik egységesnek és sértetlennek, míg a fekete-fehér másolat hajtogatói/kasírozási nyomokat tartalmaz. Ezért elsőként a színes fedvényt a második katonai felmérés kvázi-Cassini vetülete szerint georeferáltuk, felhasználva a keretvonalak koordinátaértékeit (Timár és Molnár, 2003). A digitalizált fekete-fehér fedvényt a tartalmát négy részre osztó, egymásra